

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΓΑΘΟΤΗΤΑΣ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
'Αριθ. Έρωτ. 1044 IV, 53/1920

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΕΙΜΟΝ ΠΥΡ

ΑΘΗΝΑΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβριος 1969 - 1 Φεβρουάριον 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Σχιναιόφραζα
(παλαιότερον ὄνομα: ...), Ἐπαρχίας Συζείας,
Νομοῦ Μακεδονίας.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Φαρουδάκης
Ανδρέας Κοτρίων ἐπάγγελμα Διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Σταυροχωρίου.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. Ὁκτώ (8).
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Κρουσούδης Μιχαήλ Κοτρίων
Γεωργίου (78) καὶ... Χατζάκης Θωμάς Κοτρίων Γεωργίου
ἡλικία 75... γραμματικαὶ γνώσεις Ἀπόφοιτος Σχολείου
..... τόπος καταγωγῆς Ὀρεινὸν Συζείας
Σταυροφράζα Διδάσκαλος Σχολείου Σχιναιόφραζα Μακεδονίας
ἀπὸ 1920 πρὸ τοῦ ἐκείνου αὐτοῦ Διδάσκοντα ἐκεῖ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Ὁλοκλήρως ἄγροτικαὶ περιοχαὶ καὶ 80%
ἦσαν διὰ βοσκῆς (χειμαδιὰ) καὶ 20% διὰ κτηνοτροφίας καὶ αὐτὰ πρὸς Ν.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; Ὁλοκλήρως χωρισταὶ χωρὶς ἀλλαγῶν...
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Ὀλοκλήρως καὶ Κοινότητες.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Ὀχι, εἰς διασπέρσιν ἑκάστην ἐκ τῶν τέκνων
καὶ ἑκάστην ἐκ τῶν τέκνων.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *μ.ό.ν. β. εἰς γεωργίαν.*

πάντα εἰς. ὡς μ.γ.ν. εἰσίσταται.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Ναι.....*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

δέν. εὐαγγ. ο.ν. ζα. εὐ. τ. οἱ.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; .....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ τῶν ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τοῦ θερίσματος, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

οχι.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ;... *Παρίμ. ο.ν. β. εἰς χερσίαν. μ.ο.ν.*

ἐργάζοντο. β. εἰς ἀνθρώπων. μ.ο.ν.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται... *θ.* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρματευτάδες (ἐμποροί) κλπ. ; .....

θ.....

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

Μόνο τα περιβόλια... φίλ... φωτισκ... και... τα
 δέ... χωρά... φίλ... και... τα
 δέ... τα... τα...

- 2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
 σας ; κατὰ τὸ 1912.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; . *Mor. ex. ... 614 γροῦν. ἄροτρα*
Quod rō' B'ros 1953

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόπτερο, δίπτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;

[illegible]

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) εκάστου τύπου σιδηρού άρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. ἔχ. ερ. 2. ὕνι 3. ρέουζα 4. 10.
5. βι. βι 6. 8.
7. π. σ. β. ρ. 8. π. τ. ρ. α. ρ. ο. υ. ο. ι. ο.

- 2) Τρακτέρ (από πότε είναι εν χρήσει;) .....
- 3) Μηχανή θερισμού .....

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀριθμῶν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἡ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχθυογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἡ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

[illegible]

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρόστρου; *Ο.ω.δ. ε.ο.β.6 γ.δ.β.ο.γ.*

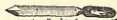
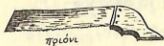
3 mo 4

6) Ἰητο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; 50.50.00

- 7) Ἑργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.). 6/2/20

Nai   Nai   Nai   Nai

ρηνι ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργανο) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *βόδια, ἡμίονοι, ὄνοι, ἵπποι, ...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργανο δύο ζῶα ἢ ἓν ; *δύο φῶα, φωνανίω, δι' ἐνός, ὅταν, εἰναι.*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Μόνον διὰ τὰ βόδια, ...*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλεις, πιζεύλια κλπ.). *Σήμερα διὰ τὰ βόδια χρησιμοποιοῦνται...*

ὁ φημέος τοῦ β. γ. καὶ τοῦ (2) - φημέος τοῦ ζεύλεις - ἡ ἐρῶ. ν. ε. - λούρα

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *ὅπως... τοῦ β. γ. φ. α. (2)*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργανο ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Μέγεται... γαῦρη... μοί... προσδένεται... ἡ ἀ. α. α. ...*
ὡς διὰ τὴν κ. α. β. γ. δ. κ. α. ν. ἄροτρον... ὡς δὲ τὸ... ὑποκαθίσταται... ἡ γ. α. ν. ἐξούρα... τοῦ τοῦ δ. α. ν. α. ...

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργανο δι' ἐνός ζώου ; *ὅταν γίνεταί...*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *...*

1. Χρησιμοποίησε εννοιολογικά εργαλεία... 2. Διεύρυνε την οπτική σου...
 3. Διεύρυνε την οπτική σου... 4. Διεύρυνε την οπτική σου...
 5. Διεύρυνε την οπτική σου... 6. Διεύρυνε την οπτική σου...

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συντεταγμένα εἰς τὸν τοῖπον σας 40 ἰδιοκτήτης, 20 ἄγρο

- [illegible]

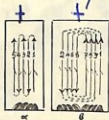

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργανον. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);

ἔτσι. γί. κ. α. ι. μ. ε. δ. ἰ. γ. α. ρ. ο. β. ὅ. λ. α. ζ. α. ῥ. α. γ. γ. ..
δ. ω. ῥ. α. δ. α. καὶ δ. ω. ι. κ. γ. ν. η. ....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

ἔτσι. γί. κ. α. ι. μ. ε. δ. ἰ. γ. α. ρ. ο. β. ὅ. λ. α. ζ. α. ῥ. α. γ. γ. ..
μόνο ῥ. α. γ. γ.

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριάς, ψτάμιες, στασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ; ... Ναι .....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ; Πάντα ..
μ. ε. αὐλακία .....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῶνται ἄροτρον ; ... Θ .....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί : καθέτως, πλάγιως, βαθιὰ κλπ. ....

ὡς ἀνωτέρω (4) .....

Εὐχαριστῶ. ὡς ἐπιγράφεται ἀνωτέρω (4.)

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καί πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Π. ν. ο. ν. ε. ι.... δύο φορές. 90 ρε. β. ζόν
από ν. ο.... οἱ μαζορμιέ'ς... 1. α. κ. ο. α. ρ. ι. ο. ν. ὑπερώϊα μαζορμιά
Μάρτιαν. ἡ. Μαρτίαν.... ἡ δυνάμεως καὶ ζόν. ἀμφιδόστροφη
ζά. δέ. μίρισμα.... πρό (20. ἢ 30.) ἡ μετώων.... πρό
της βωροῦ:.....

Ἐὰν μὲν καὶ τίς τις Μορταλὴς θυσιάζῃ ἅπασι θεοῖς
 ἔτι πρὶν χρεῖσθαι καὶ ἑσθῆναι καὶ ἰατρῆν καὶ ἀνὰ πρῶτον

..... Ζουφ. Δω. Σ. Έ. α. β. ζ. ο. σ. η. υ. ο. ρ. ο. υ. ....

5) Ποια εργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ διδάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. *Q. sower. sow*

615. ἱ.να. τρουβα... φησὶ θε.ος. (θεοροτρούβα) κρητὶ ἰάμω
 .θε.ι... τοῦ.δ. π.β.ε.ρ.οῦ. β.β.α.ω... καὶ. το.δ.ε.φ.ι. κ.ε.π.ι. θεοροβ.ε.ο.ρ.α.

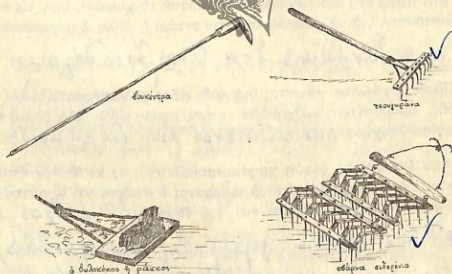
— 9 —

[illegible]

2) Γίνεται μετά τὸ ὄργανωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); . *Μόνο οὐ... ἄρα οὐ... Βλ. γ. ἡγ. 409.*
ἡγ. 405.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδρα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφαί. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Αρρηκωσιν εταί. δ. εὐαγγ. β. δ. καὶ βρεχόμενα.
β. δ. καὶ ἀποβόζ. α. δ. ἀποβύματα.

— 10 —

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν).....

Ἀγρίνα (6. μαζι. δα.) η. δ. ξ. κα. ζ. κα. ρ. ι. θ'. δ. ι. ο. δι. θ. κα. φ. η. ο. ι.
 ἑ. δ. α. γ. η. .. ἡ. .. ε. δ. α. ὡ. α. .. ο. .. δ. ε. .. μα. ε. ρ. α. δ. .. ε. ε. .. ε. η. γ. ρ. α.
 .. καί. .. ε. η. ὡ. φ. α. γ. α. ρ. ε. ρ. γ. ....

καρμάς

τούλα

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Μ. ὀ. ν. ο. σ. του .. ἡ. .. τ. α. ὡ. .. κα. φ. η. γ. ρ. α. .. ὡ. α. ι. θ. δ. .. του
 .. καί. .. ε. η. γ. ρ. α. γ. α. ρ. ε. ρ. γ. ....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἵδους.

Π. ο. ζ. η. β. ι. α. ὡ. .. κα. ρ. ι. θ. δ. .. α. γ. η. γ. ρ. α.
 .. ὡ. α. ι. θ. δ. .. α. γ. η. γ. ρ. α. .. καί. .. ε. η. γ. ρ. α. γ. α. ρ. ε. ρ. γ. α. ι.
 .. ὡ. κα. ι. α. ε. α. ι. ....

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ....

Φ. τ. ε. ν. α. .. ζ. η. γ. ρ. α. γ. α. ρ. ε. ρ. γ. α. ι. .. καί. .. ε. η. γ. ρ. α. γ. α. ρ. ε. ρ. γ. α. ι.
 .. ρ. ι. θ. δ. .. α. γ. η. γ. ρ. α. ....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

ε. η. γ. ρ. α. γ. α. ρ. ε. ρ. γ. α. ι. .. καί. .. ε. η. γ. ρ. α. γ. α. ρ. ε. ρ. γ. α. ι.
 .. κα. ρ. ι. θ. δ. .. α. γ. η. γ. ρ. α. ρ. ε. ρ. γ. α. ι. ....

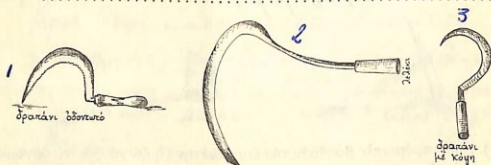
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....
 ..... *Μ.δ. δρεπάνι, δρεπάνι (2)* .....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Μ.δ. μαχαίρι...*
δοντωτό (τοῦ δρεπάνου)

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ἦτο καὶ... εἶναι... ὀδοντωτή

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

ἦτο καὶ... εἶναι... ὀδοντωτή καὶ... εἶναι... δρεπάνι

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ....

ἀγκαλιές. *αγκαλιές*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοι θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; Ὑπῆρχον (ἡ ὑπάρχουν)
θερισται, οἱ ὁποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῆαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *θερίζουν. δική...*
δὲν. ἀνδρες. καὶ γυναῖκες. πολλοὶ (καὶ ἄνευ τιμῆ)...
καὶ ἔσαν. εἰς αὐτὴν. ἀποσταλταὶ αὐτοῦ...
καὶ ἔργον. καὶ ἔσαν. καὶ ἔσαν. καὶ ἔσαν...

2) Πῶς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀποκοπὴν (ἐξκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχής φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφωρίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *Μ.σ. μερομίσθιο...*
ἔτε. ἐξ. χρῆμα. ἔτε. εἰς. εἶδος... καὶ. με. φαγη...
το. ἔτε. το. με. χρῆμα...

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν; Ἐπίσης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των); *οἱ ἄνδρες* . . .
ρομ. δ' κ. . . ἔφερον. κ. σίωσαν, αἱ γὰρ . . . πᾶσι . . .
σῖωσαν. . . .

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Ὁ. Χ. Ι.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ὁ. Ζα. βαν. τι. ν. ι. α. β. ε. ζ.
 εὐα. αὐτ. ε. δ. Ὁ. Ζα. ω. οὐ. ε. γ. ν. ὠ. γ. ρ. ο. λ. ο. γ. ὠ. β. α. β. ε. ι. ς
 καὶ. δ. ε. β. ι. ω. δ. ι. α. ν. α. β. ι. ε. γ. ρ. ι. γ. ε. ὠ. κ. ε. ρ. ο. ς. καὶ. ε. ε. γ. ι. ο. γ.
 καὶ. ὠ. β. α. β. ε. ι. ς. ὠ. β. α. β. ε. ι. ς. καὶ. ὠ. β. α. β. ε. ι. ς. καὶ. ε. ε. γ. ι. ο. γ.
 καὶ. ὠ. β. α. β. ε. ι. ς. καὶ. ὠ. β. α. β. ε. ι. ς. καὶ. ὠ. β. α. β. ε. ι. ς. καὶ. ε. ε. γ. ι. ο. γ.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, πρὸ τοῦ τελειώσου, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδος.

Ὁ. Χ. Ι.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

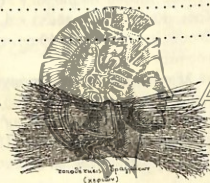
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ὁ. ε. β. α. β. ε. ι. ς. καὶ. ε. ε. γ. ι. ο. γ.
 καὶ. ε. ε. γ. ι. ο. γ. καὶ. ε. ε. γ. ι. ο. γ. καὶ. ε. ε. γ. ι. ο. γ. καὶ. ε. ε. γ. ι. ο. γ.
 καὶ. ε. ε. γ. ι. ο. γ. καὶ. ε. ε. γ. ι. ο. γ. καὶ. ε. ε. γ. ι. ο. γ. καὶ. ε. ε. γ. ι. ο. γ.

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.

Ο. ἄνθρωπος
 δέρεται... καὶ... οἱ... ἀγκαλιές... δίδονται... φασ...
 ἔργον... μεταίμα... ὅ... παιδιὰ... ἀέρο... φ...
 βροῦλα... ὅ... βέργα... ζω... ἀ...
 χαρυνικὸν... φ... καὶ... ὅ...
 .....
 .....
 .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Συμμετρικῶς... ἀνὰ... ἀέρο...
 κοινὰ... ἀ... ἀ... ἀ...
 ἀ... καὶ... ἀ... ἀ...
 ἀ... ἀ... ἀ... ἀ...
 ἀ... ἀ... ἀ... ἀ...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; *Πρὸ τοῦ 1900*

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. Ἀ. αὐτὸ ἀρχὰς
Μαρτίου. ἕως εἰς τὴν ἑξήμερα. ἡμετέρας καὶ
ἑξ. αὐτὸ β. εὐς διὰ αὐτὴν ἡμετέρας
ἐν τῇ καὶ εἰς τὴν ἑξήμερα.

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *Mέ... διαγίδια... δεικ... εἰκαι*
fi upd. wa eozys. mof. kex d. nws... y' woko zys
. uf. ék exai. Gwé. 400 - 800. mi 2. q'.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετε παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Μόρα... ἡ ἀχρὰ τὴν πέντα β. γ. α. β. γ.
... βαρὺ αὐτὸ (βίνα καὶ βαρὺ α. β. γ.).....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *ἑθιζέται ἀρχαῖς Μαΐου. ἔργον χειρὶ ἔχειν φε-
ωάννου.*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

.....

.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

..... ἔξω ἀλώνι.....

.....

.....

.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; .....

Μείνετε... θεμωνιά... καὶ... τοποθετοῦνται...
ἐν... εἰς... διὰ... καὶ... ἄλλου... ἐν... ἐν... ἐν... ..

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἀχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; .....

... χωρὶς... ἐν... ἀλώνι.....

.....

.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας, ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Ἐξω... ἐν... χωρίου... ἐν... ..

ἐν... καὶ... ἐν... ἐν... ..

ἐν... ἐν... ..

- 5) Τὸ ἀλῶνι ἀντῆκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀντῆκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *εἰς αὐτὴν*

20. 10. 1960. 5. 10. 1960. 20. 10. 1960. 20. 10. 1960.
 20. 10. 1960. 20. 10. 1960. 20. 10. 1960. 20. 10. 1960.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλῶνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

Ἀποστόλων καὶ ἑκαστοῦ τῶν ἀποστόλων μαρτυρία· ὅτι οὐκ ἔστι
κατὰ τὸν νόμον ὁ Χρῆστος.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδο ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδο
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Χημειοζάχυντα .....

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνα ἕκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνα· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων) *Μοι... λε. ωη. ρο. ... καὶ λε. ρ. α. καὶ ὕδατι*

καὶ ἀχύρων) Μαί... ἐλ' ὠψὲν... καὶ μετὰ τὴν... ἐστὶν...
βοῶν... καὶ... ἀχύριν...

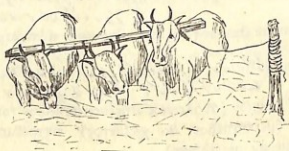
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν; . *Μ. Ε. Καραϊσ. μὴνεται*

[illegible]

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλῶνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Ζουαδελοῦ κ. κ. α. ι. β. μ. ε. κ. α. υ. ο. ι. κ. α. ρ. μ. ε. λ. η. γ. ....
 μ. ρ. μ. ε. κ. α. ι. β. μ. ε. κ. α. υ. ο. ι. κ. α. ρ. μ. ε. λ. η. γ. ....
 .....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

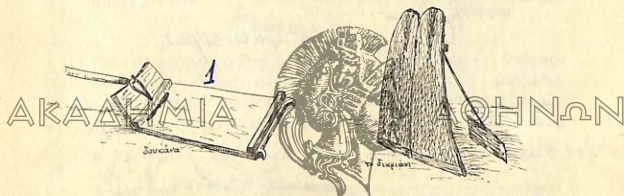
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιστοῦ ξύλινος στῦλος, ὅπου δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουργας, δουκάνη, βουκάνη κ. ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Διὰ... βοῶν, ... ἵππων κ. α. ι. β. μ. ε. κ. α. υ. ο. ι. κ. α. ρ. μ. ε. λ. η. γ. ....
 .....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειᾶς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

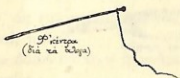
Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουλκάνα, δικριάνι, βωλόςυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ; .....

..Χρησιμοποιεῖται ἀντίμοδι. δ. λευκὸ βυρο. δ. ἡ δουλκάνι
..ἐκ τῶν (1.) .....

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ἑκατὸν δούλας. Σερῶβεις. 10-15. δούλας. 17-18. 15. 40-50.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Μάλαμα

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τὰ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. ποσπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

ὁ γεωργὸς μετὰ τὰ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. ποσπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ο.ΧΙ.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

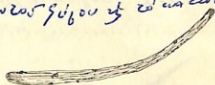
Ο.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν ;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)...

Ἰωαννῖν δὲ διὰ τὸ κοπάνισμα...
ἔφαθον τὰ σταχύνων καὶ τὰ ρεβιθῶν, ὅτι καὶ ταῦτα...
καὶ ἀρῆς εὐφροσύνης ἔχουσιν...

κόπανος στρουγγιῶν

ξύλο κοπανιστοῦ τὰ τὸ κοπάνισμα
μακεῖ ἀπὸς δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγένετο χρῆσις ἀλυσσιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) . . . . .

β'. Δίχνησμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίνχισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίνχισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Μετ' ἱερῶν... 6 χιλιάρους 2-

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίκνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.

ὦ.ν. ἐχ.η.μα.τ.ί.β.ε.τ.αι... ἔ.χ.ι.κ.ω.ί.μ.η.ν.ε.ς... ἐ.χ.ή.τ.η... δι.ο.α...
ἔ.ἔ.β.ι... γ.ί.ν.ε.ε.α.ι... ἐ.π.ο.λ.ω.κ.ε.ρ.ο.κ... τ.ῶ.ζ.ή.κ.ι.ε.τ.η...
μ.ο.ι... τ.α.ῖ.α.χ.υ.ρ.α... ω.ι.α.ῖ.ο.ν.κ... ὀ.δ.ο... ε.ῶ...
...ἐ.ζ.ω.ν.ι...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.

...θ.ρ.ι.ν.ά.κ.ι... ἡ... τ.ῶ.μ.α.τ.ω.κ.ε.ρ.ω...
...ἐ.χ.ή.τ.η...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

λ.ι.χ.ῶ... μ.υ.ρ.ῖ.μ.ι... δ.ᾶ.ν.δ.ρ.α.ς... ἐ.ζ.ή.τ.η... ε.ῶ...
ω.φ.ι.β.β.ο.ζ.ή.τ.η... ἑ.ζ.ή.τ.η... λ.ο.ν.δ.ε.ῖ... μ.ο.ι... ἐ.ζ.ή.τ.η...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

τ.ῶ... χ.ο.ν.δ.ρ.ά... λ.ε.γ.ο.ν.τ.αι... μ.ο.ρ.ε.ῶ.ν.ι.α... μ.ο.ι...
κ.ο.ν.τ.υ.λ.ο.ι... δ.ι.ο.ῶ... τ.ῶ.τ.η.μ.α.ρ.ω.ῶ.χ...
ἡ.δ... ἐ.ν.δ... ὀ.ρ.γ.α.κ.ο... ω.ο.ῦ... ζ.ή.τ.η... β.ο.ζ.ή...
...ἑ.ζ.ή.τ.η...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

..ἀέμεται... καρπολώνεμα καὶ μύρεται...
 ..κυρίως διὰ τὸ βιζάρι...
 .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

..Γίνεται... κατ' ἀρχὴν... μετὰ βιζάρη... ἐξ
ἐξ ὧν... ὡς... εἶται... ἀνακατεμένη... καὶ
χωρὶς... χρομίσματα... εἶται... καὶ... μετὰ βιζάρη

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο παλιό δερμάτινο

κόφρος ἢ ἀριλόγος

νων μετὰ διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρὰ καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

Ε.Θ. χωρισμός... ἐκχυρᾶται... χωρὶς καὶ ἀφ' ὧν...
 διὰ τοῦ στυλίου... ἐπὶ... βαλάντιος... ἢ... βαλάντιου...
 τοῦ... ὑφαντοῦ... καὶ... ὁργάνου... (βαλάντιος)...

- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

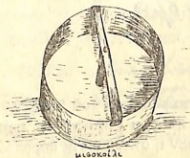
.....
 .....
 .....
 .....

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχθυογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

ἔλαιον, ἐλάφι... ἄγροφύλακτος... καὶ... τοῦ καταγὰ
 ἰσχυροῦ... καὶ... ἐλάφι... τοῦ καταγὰ...
 ...ἔλαιον...

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακτικό,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλώνιατικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχθυογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

... ὁ... ἔλαιον... ἐλάφι... τοῦ καταγὰ...
 ...ἔλαιον... ἐλάφι... τοῦ καταγὰ...
 ...ἔλαιον... ἐλάφι... τοῦ καταγὰ...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; .....

..... *Εὐρυχωρῶτα* .....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τούτους καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἁλώνισμα ; ...

..... *Πρὸ τοῦ ἁλώσεως* .....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

..... *Ο. Χ.* .....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται. πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον .....

..... *Θ* .....

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

..... *Κληδόνου καὶ Πάσχα* .....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

..... *Πρὸ τοῦ ἁλώσεως καὶ ἁλώσεως* .....

..... *καὶ ἁλώσεως* .....

..... *Πρὸ τοῦ ἁλώσεως* .....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν· παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος;....

Ζεὶν. υ. γ. υ. δ. α. γ. ν. ε. ι. , ζ. ο. Π. α. ε. χ. α. ε. β. α. ι.
ε. ι. ν. α. ι. γ. ρ. α. ν. ο. ζ. ο. ν. ε. κ. ρ. α. ι. ζ. α. β. ζ. ζ. μ. ν. ι.

2) Ποίος ή ποίοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος;... ε. ι. ν. α. ι. δ. α. γ. ν. ι. ο. ι.

... υ. ο. ι. ... ζ. α. ι. σ. μ. α. γ. ρ. ο. υ. κ. ... ζ. α. ι. ω. α. ι. δ. ι. α. ι. ...
... ι. ο. ρ. ο. ... ζ. α. ι. ... Π. α. ε. χ. α. ... δ. ρ. ο. β. ρ. α. ... ε. ι. ο. β. ρ. α. ...

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Κ. α. δ. ε. ... α. υ. ο. β. ρ. α. ... ζ. α. ι. ω. α. ι. δ. ι. α. ι. ... μ. α. γ. α. γ. ρ. ο. ν. ι.
... α. υ. ο. ι. ... ζ. ο. ι. ο. υ. ν. ο. ι. ... δ. α. γ. ν. α. ι. ... μ. α. ι. ... ζ. α. ι. σ. ... ε. ι. μ. α. γ. α. ν. ρ. ι. ...
... ν. ο. ν. ι. ... ε. ζ. ο. ι. ... ω. ρ. α. ι. ο. ι. α. ... ε. γ. ι. σ. ... ε. ι. μ. α. γ. α. ι. α. ι. σ. ...
... ε. ι. ο. ι. ... ζ. α. ι. ... α. ρ. χ. α. ι. σ. ... ε. ι. ο. ι. α. ι. σ. ... Μ. ... ε. ρ. α. ι. ο. ι. α. ι. σ. ...

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, ξσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγίᾳς κλπ.) ....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

Συμμετρίαν... ὁμοίωματα... (ὁμοίωματα...)
 Ἰούδα... ὁμοίωματα... ὁμοίωματα...
 ὁμοίωματα... ὁμοίωματα... ὁμοίωματα...

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

συλλεχθείσης ύλης εις ζητήματα αναφερόμενα εις την σ π ο ρ' άν, θ ε ρ ι σ μ ό ν και ά λ ω' ν ι σ μ α τοϋ τόπου ως και τά χρησιμοποιούμενα έργα εϊτα.

Κατά την Ι8ην τοϋ μηνός 'Ιανουαρίο υ και την 25ην τοϋ ίδιου μηνός συμφώνως πρὸς σχετικήν ἐγκύκλιον τοϋ Κέντρου 'Ερεύνης τῆς 'Ελληνικῆς Λαογραφίας, προέβημεν εἰς τὴν συμπλήρωσιν σχετικοῦ ~~πρωτοκόλλου~~ ^{πρωτοκόλλου} ~~πρωτοκόλλου~~ ^{πρωτοκόλλου}. Πρὸς τούτοις ἐκάλεσα τοὺς πλέον καταλλήλους ἀπὸ πλευρᾶς πείρας καὶ ἡλικίας νά μᾶς δώσουν ὁρθὰς καὶ ἀπλὰς ἀπαντήσεις. Κάλεσα τοὺς ἀναγραφομένους εἰς τὸ ἐρωτηματολόγιον α/ Κρουμουλάκην Μιχαὴλ καὶ β/ Χατζάκη 'Ιωάννη, ἀμφότεροι ἡλικίας ἔνω τῶν /70/ ἑτῶν πρὸς τοὺς δόσιους καὶ ἀνέλυον κάθε παράγραφον γράφοντας τὴν σχετικὴν ἀπάντησιν ἐν τῷ ἐρωτηματολόγιῳ. Τὸ χωρίον ὡς καὶ ἡ περιοχὴ ἀνῆκε πρὸ τοῦ 1963 εἰς τὴν Κοινότητα 'Ορεινοῦ Σητείας, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπεσπᾶσθην λόγῳ ἀπόστασως καὶ πληθυσμοῦ μετὰ τὴν ὡς ἔνω χρονολογίαν. Αἱ ἀγροτικαὶ περιοχαὶ τὰς ὁποίας κατέχει σήμερα ἡ Κοινότης Σχινουφάλων, πρὸ τοῦ 1920 ἦσαν τὰ 800/ο βοσκότοποι καὶ πολὺ ἐκάχιστα ἔσως λιγώτερα τοῦ 200/ο διὰ σποράν. Σήμερα ἡ πρὸς Ν. πλευρὰ τοῦ Χωρίου, εἶναι καλλιεργήσιμη διὰ σποράν καὶ κυρίως κατάφυτη ἀπὸ ἐλαίας καὶ χαρουπιές καὶ τὴν παραλίαν ἀρτηρίαν μεγάλη καλλιέργεια πρὸς τὴν ἀγροτικὴν τοῦτέστι, κοκοῦθια, ἀγγοράκια κλπ/. Σήμερα ἀνήκουν στοὺς ἰδιοκτήτας καὶ ἐλάχιστα ἀναλλίεργα τὴν Κοινότητα.. Πρὸ τοῦ 1920 εἶχε ἀναπτυγμένη κτηνοτροφίαν, ὑπολογιζομένου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ποιμνίων εἰς /10.000/ αἰγοπρόβατα, σήμερα εἰς ποιμὴν ὑφίσταται μὲ ἀριθμὸν αἰγοπρόβατων /120/. Γεοκτήμονες /τσιφλικοῦχοι/ δὲν ὑφίστανται. Τὰ κτήματα εἶναι διανεμειμένα καὶ καλλιεργοῦνται ἀπὸ τοὺς ἡλικιωμένους ἔνω τῶν /50/ ἑτῶν, καθ' ὅτι οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν νέων ἔχουν καταφύγει εἰς τὰ ἀστυκὰ κέντρα καὶ Δυτικὴ Γερμανία. 'Ἡ καλλιέργεια τῶν κτημάτων πρὸ τοῦ +920 ἐγένετο μὲ ξύλινον ἄροτρον, τὸν ὁποῖον οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοὶ κατεσκεύαζον μὲ πρόχειρα ἐργαλεῖα τὰ ὅποια εἶχον/ Τσεκονουραζλίνα-σκεπάρνι, πριονιάρικι ξυλοφάκι/. *Ἦτο βεβαίως πολὺ περιωρισμένη ἡ καλλιέργεια τῆς σπορᾶς καὶ τὰ ἄροτρα ἐλάχιστα/5-10/ Σήμερα ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ σιδηροῦ ἀρότρου/ ἔτος χρήσεως 1953/ διὰ ὅργωσαν ἔχονσιμοποιούσαν κυρίως βόδια, σήμερα ἔχουν ἀντικατασταθῇ ὑπὸ ἱππων, ἡμιόνων καὶ δὴ ὄνων διότι τὰ χωράφια εἶναι ἐπικλινῇ καὶ κάνουν ἐλαφρόν ὄργωμα. Τὸ ζεύξιμο γίνεται ὡς εἰς τὴν σελίδα /7/, ἀλλὰ τοποθετοῦν δύο ζῶα, τὸ ἓν παραπλεύρως τοῦ ἄλλου καὶ πίσω μὲ ἓνα ζυγὸν ἐνώνονται τὰ τραβηκτά καὶ τῶν δύο ζῶων καὶ κατευθύνονται διὰ σχοινίου/ζεύτης/δεμένο ἀπὸ τὸν χαλινὸν κάθε ζῶου. Τὸ ὄργωμα στὸ χωράφι γίνεται, ἂν εἶναι ἐπίπεδο περιφερεικῶς/γύρω-γύρω/ διὰ μονοπτέρου ἀρότρου, ἂν ὄχι γίνεται αὐλακίς, πάντα ἀπὸ τὴν ἰδίαν κατεύθυνσιν. Κατὰ τὴν σποράν ἀκολοθοῦν εἴτε ἡ σύζυγος, εἴτε τὰ παιδιὰ διὰ νὰ σκάσουν τυχόν ἐναπομένον ἀναλλίεργητο ἢ νὰ

• Νά σκορπίσουν τὸ λίπασμα ἢ νά ρίψουν τὸν σπόρον.

Βοηθητικὰ.

Ὁ θερισμός γίνεται συνήθως κατὰ τὰ μέσα Μαΐου με δρεπάνια ὡς τὸ ὑπ'ἀριθμ./2/ σχῆμα στὴν σελίδα /12/ ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτῆτας. "Όταν θερίζουν κάνουν πιάσματα πιάσματα, τὰ ὁποῖα τοποθετοῦν σταυρωτὰ ἢ τὸ ἕνα πιάσμα διπλὰ στὸ ἄλλο με τὰς κεφαλὰς των ἀντιθέτως, ἵνα εἶναι περισσότερο ἐξασφαλισμένα ἀπὸ τυχόν ἀπρόοπτον φύσημα τοῦ ἀνέμου. Τὰς βραδινὰς ὥρας καὶ πολλὰκις καὶ κατὰ τὴν 10ην πρωΐνῃν /κολατσό/ τὰ πιάσματα μαζεύονται ἀπὸ τὸ θερισμένο χωράφι καὶ δένονται μεγάλα δεμάτια. Τὰ δεμάτια αὐτὰ τοποθετοῦνται ἀνὰ /4/ ἀνὰ ἓν φορτίον ἢ καὶ ὅλα μαζί καὶ ἐπάνω τοποθετοῦνται πέτραι /λίθοι/ διαφόρων μεγεθῶν, ἵνα ἐξασφαλισθοῦν ἀπὸ τοὺς σφοδροὺς ἀνέμους οἱ ὁποῖοι πνέουν τὴν περίοδον αὐτήν. Καθ'ἣν ὥραν θερίζουν οἱ θερισταὶ τοποθετοῦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μανδύλια διαφόρων χρωμάτων, ἵνα προστατεύωνται ἀπὸ τὴν θέρμην των ἀκτίνων. Τὰ δεμάτια δένονται ἀπὸ λεπτές βέργες χαρουπιὰς, ἢ σχίνου ἢ πικροδάφνης ποῦ ὑπάρχουν ἀφθονες στὴν περιοχὴ. Πολλὰκις ὅμως ἀντὶ νά χρησιμοποιοῦν δρεπάνια τὰ βγάζουν με τὰ χέρια. Μεγάλῃ καλλιέργειᾳ γίνονται κηπευτικῶν καὶ τριφυλλιῶν λόγῳ τῆς μεγάλης ποσότητος τῶν ὑπαρχόντων ὕδατων.

Τὸ ἄλωνα.

Τὰ ἐνυπάρχοντα ἄλωνα δὲν εἶναι συγκεντρωμένα, ἀλλὰ διασκορπισμένα ὅπου ὁ καθεὶς ἔχει τὴν μεγαλυτέραν παραγωγὴν ἢ ὅπου εἶναι κατάλληλος ὁ τόπος ἀπὸ ἀπόψεως εὐνοϊκῶν ἀνέμων καὶ ὅτ' ἂν βοῦνται συγκεντρῶνται ὅλα τὰ στάχυα καὶ γίνονται θάμνισες, κεχωρισμένως κατ'εἶδη σιτηρῶν. Τὰ ἄλωνα εἶναι ἀπὸ χωρὶς στρωμένο καὶ πατημένο, καὶ κατὰ τὴν περίοδον τοῦ ἄλωνίσματος καθαρίζεται καὶ κατόπιν στρώνεται με πηλόν καὶ μεῖγμα κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων. Ὅτε ρίπτονται τὰ στάχυα καὶ με τὸν βωλόσυρο τὸν ὁποῖον σέρουν τὰ βῶα κόπτονται τὰ στάχυα καὶ μεταβάλλονται εἰς ἀχύρον. Τὰ κουκιά, οἱ φακές, ὁ ἀρακάς ἄλωνίζονται δια τῶν ποδῶν τῶν ζῶων ἄνευ βολοσύρου ἐντὸς τῶν αὐλῶν ἢ τῶν ταρασσῶν τῶν σπιτιῶν διότι ἡ θέσις τοῦ χωριοῦ εἶναι τοιαύτη ποῦ ἐπιτρέπει εὐχερῶς νά γίνεται ἡ ἐργασία. Τὸ λίχνισμα γίνεται με θρινάκια καὶ ἀπὸ τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας με τὸν τύπον τοῦ θρινακιοῦ ποῦ εἶναι στὴν σελίδα/25/. Λιχνοῦν πάντοτε με βοριά καὶ στὸ σωρὸ δίνουν σχῆμα ἐπίμηνες ἔτσι λιχνοῦν πιὸ εὐκολὰ καὶ περισσότεροι. Οἱ περισσότεροι διαμένουν τὰς νυκτερινὰς ὥρας εἰς τὸ ἄλωνι, εἶναι πιὸ εὐχάριστη ἡ διαμονὴ καὶ ὑπάρχει καὶ πιθανότης νά πνεύσῃ εὐνοϊκὸς ἄνεμος διὰ τὸ λίχνισμα. "Όταν τελειῶνε τὸ λίχνισμα καὶ ὁ καρπὸς ἐκαθαρίζετο ἀπὸ τὰ κοντύλια με τὸν λεγόμενον βολίστην, συγκεντρῶνετο ὁ καρπὸς σὲ σακκίᾳ καὶ παρέμενε ἐκρῖ μέχρι νά περνοῦσε ὁ λεγόμενος μουλτεζίλης /βορατζής/ διὰ νά ὑπολογίσῃ τὴν ποσότητα με τὸν στατήρα καὶ ἀφοῦ ἐλάμβανε τὸν ἀναλογοῦν φόρον μετεφέρετο εἰς τὴν ἀποθήκην. Τοποθετεῖται εἰς χώρον κατάλληλον σὲ μεγάλους σάκκους ἢ σὲ λινούς ἢ σὲ πιθάρια κλπ. Αἱ ἐτήσιαι πυραὶ τοῦ κληθόνου ἔχουν σταματήσῃ καὶ μόνον τὸ κάψιμο τοῦ 'Ιούδα συνηθίζεται ἀκόμα.

6r Zyrova 4/8/01 1-2-1970

Y. Zyrova
Zyrova

ΒΑΡΟΥΔΑΚΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΑΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ